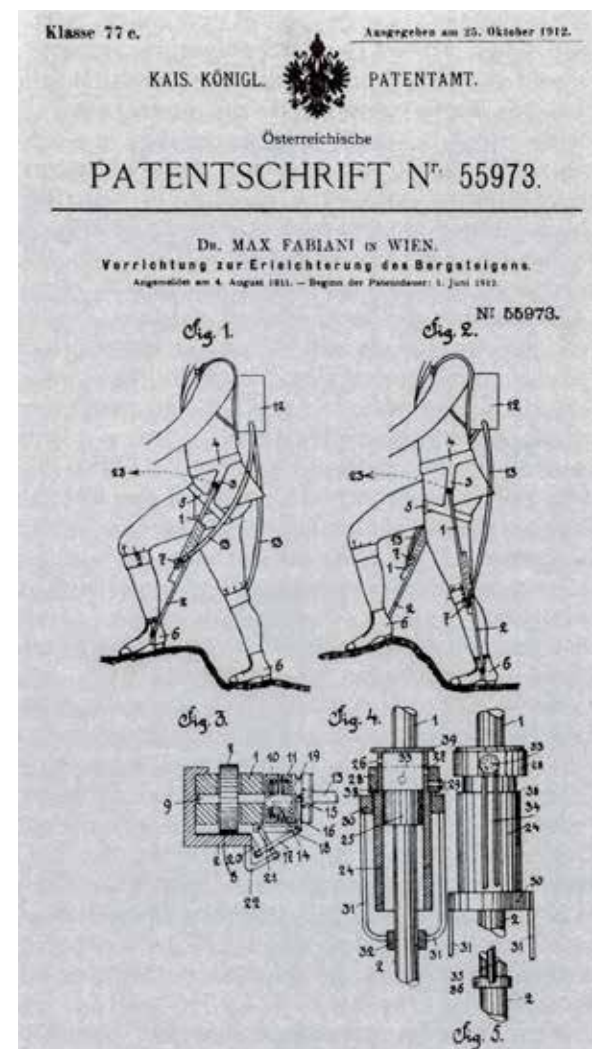

Hoja

Človek je v preteklosti razdalje najprej premagoval peš. Čeprav se nam zdi, da je hoja ena najbolj naravnih in prirojenih človeških lastnosti, nas pogled na novorojenčke spomni, da temu ni tako. Tako hoja kot tudi kolesarjenje ali pa vožnja z avtomobilom so namreč spretnosti, ki se jih moramo naučiti. Vseh spretnosti se naučimo v družbi in okolju. Že sama hoja je sila raznolika; lahko smo bosi, obuti v natikače ali pa športno in pohodno obutev, v rokah imamo lahko tudi palice. Po ulici lahko pohajkujemo, se ustavimo ob izložbah ali pa hitimo v šolo ali službo. Hodimo po makadamu, asfaltu, stezi ali gozdni poti. Vsak od teh načinov ali namenov pomeni drugačno hojo. Ne giblremo se tudi samo po kopnem, včasih preskočimo kakšen tolmun, se peljemo s supom ali pa si celo zgradimo priložnostni splav.

Znani arhitekt Maks Fabiani je leta 1912 prijavil patent za pripomoček za lažji vzpon v gore. Pripomoček so sestavljali teleskopski sklepi in pnevmatski motorji, ki bi se pritrdili na noge vojakov. Njegov robotski mehanizem ni bil realiziran, ostaja pa še vedno inspiracija za rehabilitacijsko robotiko. To so aktivni mehanizmi, ki jih pripnemo na človekove zgornje ali spodnje ude in jih uporabljamo za urjenje ohromelih udov. Želja izumiteljev teh naprav, ki jih imenujemo ekoskeleti, je, da bodo omogočili hojo povsem hromih ljudi.

Razširila se je tudi ženska različica kolesa z nižjim in manjšim okvirjem, drugačnim sedežem, zadnje kolo in veriga pa sta bila zaščitena, da se vanj ne zaplete krilo. Ob tem se je širila tudi kolesarska moda, hlače poimeno-vane bloomers in Beinkleid.

Kolo je, v za žensko togi družbeni klimi, pomenilo edino tehnično sred-stvo, ki jo je oddaljilo od doma in v njeno življenje prineslo nekaj fizične in družbene mobilnosti ter s tem koščke ženske emancipacije in družbe-nih sprememb.

Ameriška aktivistka in borka za pravice žensk Susan Anthony je leta 1900 izjavila, da ni nič bolj pomagalo ženskam pri emancipaciji kot kolo, ki jim je prineslo občutek svobode in samostojnosti.

A ni šlo brez nasprotovanj.

Pesnik in duhovnik Anton Aškerc je v časniku Slovenski narod 6. avgusta 1898 takole zagovarjal svoje nasprotovanje ženskemu kolesarjenju:

»Vidite, gospodična, tista šega, ki velewa, da ima dama jezdeč obe nogi na eni strani konja, ni morebiti kaka modna muha, nego ima svoj vzrok baš v globokem fiziolo-gičnem in anatomskega kontrastu obeh spolov ...

Dama pa, ki jaše svoje kolo na isti način kakor moški, kari-kira tudi v tem oziru svoj spol in ženska na biciklu tudi zaradi tega momenta ni več estetično lepa. Nekateri gredo celo tako daleč, da pravijo, da si ženska na kolesu celo zdravju škodi in da žali – decentnost. To bi bili moji pomi-sleki proti kolesarjenju žensk. Rešil sem s tem vprašanje, naj li ženske kolesarijo ali ne. Zaključek mojega izvajanja je, kakor vidite, čislana gospodična, negativen. / ... / Bodi-te uverjeni, da ste najlepša, kadar hodite peš, ko se nepri-siljeno kaže Vaš klasično ustvarjeni stas. Saj je ženska hoja tudi nekaj specifično ženskega in estetično ugodnega.

To so moji nazori, ki jih pa nikomur, a Vam najmanj, ne vsiljujem. Mislim pa, da s temi nazori med moškimi in bržčas tudi med ženskami nisem osamljen. Ako Vas pa veseli kolesarjenje, o le vozite se do mile volje, samo nikar si ne domišljajte, da s tem povzdigujete svojo ženskost, svojo lepoto in gracijo!

Pozdravlja Vas vdani Antikolesarjevič.«